

Okres przedszkolny cz.2

mgr Ewa Morawiecka

Rozwój spostrzegania

- Dzieci rozpoznają litery jako zbiór punktów
- Kopiują figury geometryczne (koło – 3 r.ż.; kwadrat – 5-6r.ż., trójkąt – 6-7 r.ż.)
- Wzrasta zdolność rozróżniania barw i odcieni barwnych
- Wzrasta wrażliwość słuchowa (słuch muzyczny i fonematyczny)

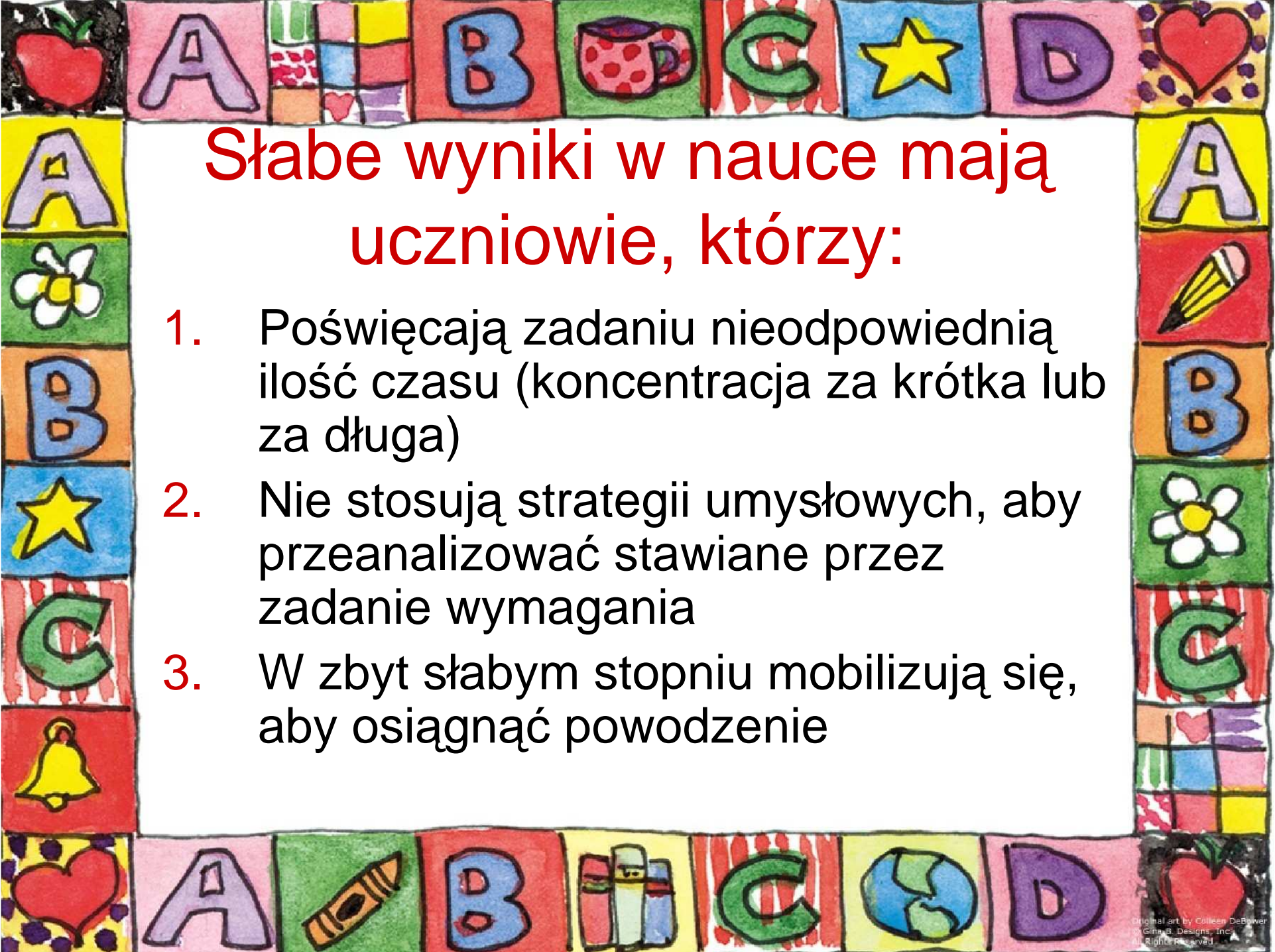
Rozwój pamięci

- Wzrost pojemności pamięci (4-5 latki odtwarzają szereg składający się z 4 cyfr, 6 latki – składający się z 6 cyfr)
- Powiększenie się wiedzy o przedmiotach, które próbuje się zapamiętać
- Pojawienie się skutecznych strategii zapamiętywania (kierowanie się dźwiękowym podobieństwem słów, skojarzeniami sytuacyjnymi, tworzenie kategorii znaczeniowych np. zwierzęta, pojazdy)
- Pojawienie się zdolności myślenia o własnych procesach pamięciowych
- **Pamięć mechaniczna – pamięć logiczna**

Rozwój uwagi

- Do 5 r.ż. Uwaga dziecka ma charakter mimowolny (dziecko skupia się na wyrazistych cechach nowego bodźca oraz na bodźcach atrakcyjnych o dużej intensywności)
- 5-7 r.ż. Uwaga zaczyna być kontrolowana przez wewnętrzne reguły poznawcze (np. strategie selektywnego poszukiwania), co jest efektem dojrzewiania CUN

Słabe wyniki w nauce mają uczniowie, którzy:

1. Poświęcają zadaniu nieodpowiednią ilość czasu (koncentracja za krótka lub za długa)
2. Nie stosują strategii umysłowych, aby przeanalizować stawiane przez zadanie wymagania
3. W zbyt słabym stopniu mobilizują się, aby osiągnąć powodzenie

A decorative border surrounds the text. The top border contains a red apple, a pink 'A', a colorful grid, a blue 'B', a pink polka-dot mug, a green 'C', a yellow star, a purple 'D', and a red heart. The left border contains a yellow 'A', a white flower, an orange 'B', a yellow star, a green 'C', and a yellow bell. The right border contains a yellow 'A', a red pencil, an orange 'B', a white flower, a green 'C', a red heart, and a colorful grid. The bottom border contains a red heart, a pink 'A', a green crayon, a blue 'B', a white marker, a green 'C', a blue globe, a purple 'D', and a red apple.

Kryteria dojrzałości szkolnej

W okresie 6-7 r.ż. Dziecko powinno osiągnąć odpowiedni poziom dojrzałości szkolnej, w celu podjęcia nauki. Składają się na nie:

1. Ruchy precyzyjne rąk, ogólna sprawność fizyczna
2. Dobra orientacja w otoczeniu, zasób wiedzy ogólnej o świecie
3. Umiejętność sprawnego porozumiewania się
4. Umiejętność działań celowych zgodnych z zamiarem
5. Uspołecznienie – umiejętność współdziałania z rówieśnikami
6. Dojrzałość emocji – rozstanie z matką, umiejętność kontroli emocji, w tym złości, lęku i innych – nie uzewnętrznianie ich w sposób gwałtowny

Wybrane problemy kliniczne

- **Zaburzenia odżywiania** – mogą przyjąć formę żarłoczności, braku łaknienia, awersji pokarmowych oraz szkodliwych upodobań pokarmowych.
- **Zaburzenia wydalnicze** – polegają na mimowolnym oddawaniu moczu lub kału, kiedy dziecko ma już za sobą skuteczny trening czystości. Najczęściej występuje moczenie nocne (13-14% pięcioletków), u około 10% dzieci przyczyny zaburzenia mają podłoże medyczne.

Wybrane problemy kliniczne

- **Zaburzenia snu** – trudności w zasypianiu, budzeniu się, sen przerywany lub niespokojny, zazwyczaj uwarunkowane problemami emocjonalnymi występującymi w czasie dnia. Również występują lęki nocne i koszmary senne.
- **Zaburzenia komunikowania się** – najczęstsze w tej grupie zaburzenie to jąkanie się (zab. płynności mowy silnie związane z emocjami). Dyspozycję do jąkania się mają dzieci leworeczne, niezręczne motorycznie.

Wybrane problemy kliniczne

- **Wczesnodziecięca masturbacja** – może być przyczyną i skutkiem emocjonalnych trudności, może stanowić czynność kompensacyjną deficyt uczuciowych więzi. */nie zwracać nadmiernej uwagi, kłaść dziecko spać zmęczone, odwrócić uwagę od zagadnienia/*
- **Lęki** – np. separacyjne związane z pójściem do przedszkola, najbardziej typowe lęki to lęki przyrodnicze (przed ciemnością, burzą) oraz lęk przed oczekiwaną karą.

Fobia przedszkolna

- Fobia przedszkolna – lęk przed przedszkolem, przywiązanie do matki;
- Bóle somatyczne (brzuch, głowa, wymioty), osłabienie, temperatura, poczucie choroby.

Wiek szkolny

Ogólna charakterystyka zmian

1. Przekształcenie dotychczasowej aktywności dziecka z głównie spontanicznej, zdominowanej przez zabawę, w system działań sterowanych przez stałe zadania, obowiązki i normy społeczne
2. Dalszy rozwój funkcji psychicznych i ich integracja umożliwiająca dostosowanie się do nowych sytuacji, zadań i wymagań
3. Trwałe wejście w nowe środowisko poza bezpośrednim wpływem rodziców
4. Podjęcie się nowej roli społecznej – roli ucznia

Zadania rozwojowe

1. Wzbogacenie i uporządkowanie posiadanej wiedzy o świecie i o sobie samym, zarówno pod względem opisowym, jak i wartościującym i normatywnym
2. Opanowanie umiejętności potrzebnych do nabywania i organizowania wiedzy oraz dla posługiwania się nią w różnych sytuacjach
3. Opanowanie czynności czytania i pisania
4. Wejście w grupę rówieśniczą i znalezienie w niej swojego miejsca

Wybrane problemy kliniczne - ADHD

- Nadpobudliwość ruchowa (ADHD) dotyczy ok. 3-10% dzieci, wynika z zaburzenia procesów nerwowych, które uniemożliwiają prawidłową regulację zachowania człowieka, stając się powodem dezorganizacji czynności psychicznych, utrudniając przystosowanie się.

Cechy:

- **wzmożone pobudzenie ruchowe** (kręcenie się, zmiany pozycji, ciągłe manipulacje wokół własnej osoby – nasila się jak dziecko jest zmuszone do siedzenia cicho),
- **nadmierna reaktywność emocjonalna** (impulsywność, gwałtowne reakcje, drażliwość, lękliwość, płaczliwość, agresywność, mała wytrwałość, łatwe zniechęcanie się w sytuacjach trudnych, niezrównoważenie emocjonalne),
- **specyficzne zaburzenia poznawcze** (wzmożony odruch orientacyjny, słaba koncentracja uwagi, nadmierna przeczutność uwagi, brak selektywności uwagi, brak kontroli nad procesem spostrzegania, szybka męczliwość i chaotyczność)

Dzieci niegrzeczne – zab. zachowania typu destrukcyjnego

Przyjmują zazwyczaj postać zachowań agresywnych skierowanych ku rówieśnikom np. dręczenie dzieci przez dzieci (zarówno rola agresora, jak i ofiary może uitorować drogę zachowaniom przestępczym)

Objawy:

- brak problemów, trudności intelektualnych
- Zachowanie sygnalizujące bunt, sprzeciw (wobec norm w rodzinie)
- Złość, wrogość, agresja
- Kłamstwo, wagary, awantury
- Konflikty z prawem (kradzieże, wandalizm)

Jest to sposób zwrócenia na siebie uwagi, na przeżywanie stanów przykrych emocji, mechanizm często nieuświadomiany przez dziecko, służący wskazaniu dysfunkcyjności rodziny, deprivację potrzeb (w szczególności emocjonalnych).

Inne problemy kliniczne

- Lęki, fobia szkolna
- Reakcje lękowe
- Reakcje adaptacyjne
- Zaburzenia emocjonalne

